

MÉS INFORMACIÓ

<http://eltriunfodearciniegas.blogspot.com/2017/11/sandor-marai-exilio-olvido-y-muerte.html>

<https://www.nuvol.com/teatre-i-dansa/ultima-trobada-amb-sandor-marai-20462>

<https://www.revistadelibros.com/el-ultimo-encuentro-de-sandor-marai>

<https://lilianacosta.com/el-ultimo-encuentro>

Ajuntament d'Alpicat
Regidoria de Cultura

 BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU

 **Biblioteques
Públiques
de Catalunya**

Av. del Parc 280
(Espai La Lluna)
ALPICAT
Tel. 973 73 77 28
Whatsapp 606 127 833

A/e:
biblioteca@alpicat.cat

Web:
<http://www.alpicat.cat/biblioteca>

Catàleg Col·lectiu:
<http://argus.biblioteques.gencat.cat>

HORARI

De dilluns a divendres de 8:30 a 20:30
Bústia exterior de retorn de préstec

El proper dia que ens trobarem serà:

11/02/2025, 19h

Moderadora: Maria Pons

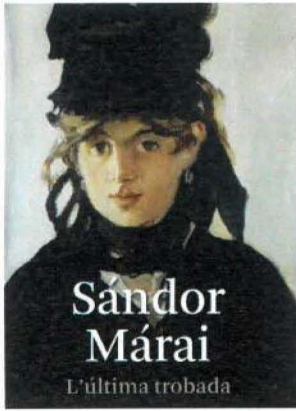
SÁNDOR MÁRAI *L'última trobada*

1900, Kaschau
(actual Eslovàquia)

D'ascendència burgesa, l'escriptor hongarès Sándor Márai va passar de l'aprenentatge bohemi, entre escriptors i artistes, durant la seva joventut a Leipzig, Munic, Berlín i París, al gran prestigi i fama de què va gaudir als anys 30 i 40, quan es va establir a Budapest. Però l'ascensió del nazisme, al qual es va oposar, i l'establiment del règim comunista, que el va qualificar d'autor decadent i burgès, van provocar el seu exili el 1948 als Estats Units (Nova York i San Diego). La vellesa, la pèrdua gradual dels seus éssers estimats i el prestigi oblidat van fer que es disparés un tret el 1989, pocs mesos abans de la caiguda del mur de Berlín.

L'absorbent narrativa de Márai, en què sobrevola l'esperit de la liquidada burgesia centreeuropea, té un gran èxit a Espanya després de la traducció de novel·les com *L'última trobada*, *L'herència d'Eszter*, *Divorci a Buda*, *L'amant de Bolzano*, *La dona justa*, *La germana*, igual que la seva autobiografia *Confessions d'un burgès* i els *Dietaris: 1984-1989*, publicats a Edicions 62, i a Salamandra, en castellà.

Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu

Vacances per llegir i pensar

Amb aquesta cita, un cop més de Daniel Pennac, pretenc justificar-me pel que ve després. I el que ve és un seguit de recomanacions de llibres que, almenys a mi, m'han obligat a abaixar el ritme de la vida i mirar de treure l'entrellat de tot el que passa al meu voltant. Crec que les vacances són un bon moment per treure el peu de l'accelerador i permetre'ns el luxe d'aturar-nos davant d'una frase que ens crida l'atenció, d'un concepte que mai no ens havien parat a analitzar.

Jo no conec la literatura hongaresa, més enllà de Sándor Márai i d'un parell d'autors més, no seria capaç de citar-ne cap obra. Això fa que la lectura de Márai se'm faci una mica feixuga, ja que cita

altres autors, clàssics i coetanis. Primer vaig intentar seguir-ne el fil. Però m'aturava massa sovint. Finalment, vaig decidir saltar-me els noms i les referències. Les seves obres són igual de valuoses sense aquesta informació addicional.

Dit això, sóc fan absoluta de Márai. Tant, de fet, que una de les seves obres, el que en podríem dir la segona part de les seves memòries, és un dels meus llibres de capçalera. Parlo de "Terra, terra", una obra per entendre l'Europa de la primera meitat del segle XX i la vida d'entreguerres, i durant i després de la Segona Guerra Mundial.

Però "Terra, terra" és molt més: és una obra sobre com un individu, una societat, poden assumir els canvis que s'esdevenen al seu voltant i sobre com hi reaccionen. Uns amb resignació, altres negant-se a parlar i Márai, després de pensar-s'hi molt, negant-se a callar. Una negativa que el porta a un doble exili, interior i geogràfic i que, en un moment donat li fa expressar una de les frases més doloroses que he llegit mai: "La meua llengua és la meua única pàtria".

La premi Nobel Herta Müller, nascuda a la regió romanesa del Banat de parla alemanya, en canvi, assegura que "per a mi, la llengua no és una pàtria". El debat està servit. L'autora de "En terres baixes" ho va dir en una conferència titulada "La llengua com a pàtria". Müller es va exiliar a Berlín després de patir la repressió del règim de Ceaucescu i, fins i tot va rebre amenaces de mort de la policia secreta un cop instal·lada a Alemanya. Per ella, la seva llengua no és un refugi, és la del seu agressor. A mi no em va agradar "En terres baixes" però he decidit donar-li una segona oportunitat i tornar-lo a llegir.

Però tornant a "Terra, terra", deia que és la segona part de les memòries de Márai. La primera és "Confessions d'un burgès", un llibre que va escriure amb 34 anys però que denota una maduresa impròpia d'una persona d'aquesta edat i, sobretot, una capacitat de destriar els sentiments, propis i dels altres, i presentar-los de maneres que mai no se'ns haurien acudit; impressionant.

Recomano llegir, paral·lelament, "El món d'ahir: memòries d'un europeu", de Stefan Zweig, una obra autobiogràfica publicada pòstumament, que és el complement a les "confessions". On no arriba un hi és l'altre, allò que un apunta, l'altre desenvolupa... Dos llibres siamesos, amb recursos estilístics diferents, que no s'haurien de separar.

Torno a Márai. L'última de les seves novel·les que s'ha traduït és "Alliberament", una obra escrita en 3 mesos durant el setge a Budapest a l'estiu del 1945: una noia que busca un amagatall per al seu pare acaba en un refugi fins que arriben els russos i foragiten els soldats alemanys de la ciutat. Erzsébet viu en aquest refugi subterrani, el mateix que Márai va viure a la casa de camp on es va amagar quan les tropes nazis van arribar a Budapest i on va acabar convivint amb soldats russos.

M'agraden les novel·les de Márai, totes excepte "La gavina" i "Els rebels", que trobo menys reeixides. Recomano sobretot "L'última trobada", "Divorci a Buda", "L'herència d'Esther", "L'estranya" i, per als amants de Casanova, que no és el meu cas, "L'amant de Bolzano".

No puc deixar Márai sense recomanar, tot i que amb reserves, el "Dietari (1984-1989)", l'últim, l'únic que de moment s'ha traduït. Deixant de banda les seves lectures de revistes literàries hongareses, que ressenya amb pulcritud, el dietari ens permet viure el procés de la mort de la dona que sempre va ser al costat de Márai, la Lola. La seva agonia —"que a poc a poc que em moro"— i la reacció de Márai, vell i enamorat de la dona, estan anotades amb una lucidesa digna d'enveja.

Quan tinc ganes d'abstreure'm del món per trobar-li un sentit t'inc un altre autor de capçalera, un altre recurs. Erri de Luca em proporciona totes les claus per endinsar-me en mi mateixa, en el meu entorn, en aquest món nostre, i m'obliga a parar cada dues frases per assegurar-me que vol dir el que jo crec que vol dir. I tot plegat en novel·les curtes, que es poden llegir en una tarda però que trigues "19 dies i 500 nits" a oblidar. Recomano, per aquest ordre, "El dia abans de la felicitat", una obra sobre la família d'un noi que de família diu que no en té tot i que no pot tenir-ne una de millor, i "Tres cavalls", on només n'hi trobareu dos, i una paleta de colors basada en la pell d'un africà i el contrast amb la mimosa que acaba de l'única manera possible entre dues persones honorables, tornant-se el favor. Em podeu acusar de crítica. No vull revelar res més.

I després, ja completament rendits a l'embruix de la prosa poètica de De Luca, llegiu el que vulgueu: "Tu, meu", "El pes de la Papallona", "El contrari d'un"... Jo ara m'estic guardant per les vacances "Els peixos no tanquen els ulls".

Un altre autor, molt desigual però que m'agrada molt, és John Coetzee. El vaig descobrir amb "Desgràcia", un llibre dolorós. I vaig continuar amb "Esperant els bàrbars"; "L'edat de ferro" no només em va agradar sinó que vaig trobar-hi una espurna d'esperança, insòlit en la prosa de Coetzee. No em va agradar "Elisabeth Costello" i encara dubto sobre les tres entregues de la seva biografia novel·lada, "Infància", "Joventut" i "Estiu". Un autor curiós amb qui no m'agradaria, em sembla, anar a fer un cafè però que llegeixo amb avidesa pensant en les hores de plaer que em van procurar les tres primeres novel·les que n'he citat.

En alguna ocasió Ernest Hemingway va dir: "Calen dos anys per aprendre a parlar i seixanta per aprendre a callar." Ell no va callar, per sort nostra, i ens va deixar un conjunt d'obres ideals per a qualsevol tarda de pluja. Mereixedor del Nobel i el Pulitzer, l'ofici d'escriure semblava innat en Hemingway. Recomano tota la seva obra i en qualsevol ordre.

D'Albert Camus m'agrada molt "El primer home", un regal pòstum que es va editar a començaments dels anys 90 i que des d'aleshores he llegit i rellegit. El primer home és el pare de Jacques Cormey, "alter ego" de Camus, donat que, en realitat, es tracta d'una novel·la autobiogràfica. Tot i que inacabada, és una joia que recomano no perdre's. I ja posats, potser val la pena rellegir "L'estrany", una obra que vaig estudiar a l'escola, amb una mestra que no era la de "La Regenta", que també en vaig tenir de bones, i que estic segura que, passats més de 30 anys, encara no he copsat en tota l'amplitud. Cada vegada que la llegeixo hi trobo nous matisos, se m'obren noves línies de pensament.

I, per acabar, un altre autor francès. Phillippe Claudel, l'autor de "La néta de la senyor Linh": n'és també de "L'informe de Brodeck", una obra amb la por i l'opressió d'un poble petit situat en algun lloc d'Alsàcia després de la Segona Guerra Mundial, com a protagonista. Més que els personatges, Claudel se centra en el clima de mal·fiança que hi ha entre els habitants que acaba esclatant per un incident menor.

Tot i que sembli una tria eclèctica, m'he guiat per un denominador comú. Cap d'aquests autors no fa concessions a res. Diuen allò que han de dir sense pensar si el que diuen pot colpir o fer mal. No són obres fàcils ni amables. Són essencials.

Carmen Amorós